

**- ПЕЧАТНИЦА 11 ОКТОМВРИ АД ПРИЛЕП -
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА
КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023
ГОДИНА**

Содржина

<u>ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР</u>	<u>1</u>
<u>ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА</u>	<u>4</u>
<u>БЕЛЕШКИ</u>	<u>9</u>

Додатоци

Додаток 1 – Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето

Додаток 2 – Годишна сметка (Извештај за финансиска состојба и Извештај за сеопфатна добивка)

Додаток 3 – Годишен извештај за работењето

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До:

Печатница 11 Октомври АД Прилеп

ул. „Ладо Лапецот“ бр.100

Прилеп

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на друштвото Печатница 11 Октомври АД Прилеп (во понатамошниот текст: „Друштвото“), коишто ги вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2023 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината, Извештајот за паричните текови за годината која завршува тогаш, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија како и за интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измама или на грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои се применуваат во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизија за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измама или на грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не и за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така, вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење со резерва.

Основи за мислење со резерва

1. Како што е наведено во БЕЛЕШКА 18 - Амортизација на материјални и нематеријални средства приложена кон финансиските извештаи на Друштвото, истото во 2023 година нема пресметано амортизација на значаен дел од градежните објекти, постројките и опремата и транспортните средства што не е во согласност со МСС прифатени во Република Северна Македонија односно со МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема. Сметководствената евиденција на Друштвото укажува на тоа дека, доколку истото пресметало амортизација на вкупните недвижности, постројки и опрема согласно номенклатурата за амортизација и стапките наведени во неа, истата би изнесувала 10.477 илјади денари а не 1.207 илјади денари. Токму поради ова, ревизорот смета дека за разликата во износ од 9.270 илјади денари се потценети трошоците за амортизација а преценети резултатите од работењето односно е преценета добивката на Друштвото.
2. Како што е наведено во БЕЛЕШКА 30 – Залихи, Друштвото има евидентирано залихи на готови производи во износ од 982 илјади денари кои потекнуваат од минати години и кои не можат да се реализираат. За овие залихи Друштвото нема направено соодветна проценка и не ги води по пониската од набавната односно од нето реализационата вредност согласно МСС 2. Поради специфичноста на овие залихи ние не бевме во можност да го оцениме и квантифицираме ефектот од не направената проценка врз финансиските извештаи.
3. Како што е наведено во БЕЛЕШКА 31 – Краткорочни побарувања и краткорочни финансиски вложувања приложена кон финансиските извештаи на Друштвото, истото има евидентирано сомнителни и спорни побарувања во вкупен износ од 6.933 илјади денари. Овие побарувања се однесуваат на побарувања од комитенти настанати во периодот од 2006 - 2016 година и тоа по разни основи (поголем дел од нив по основ на исплатени такси за изгубени тужбени побарувања, помал дел на не тужени побарувања од неликвидни друштва како и побарувања кои не можат да бидат наплатени ни во судска извршна постапка). За овие побарувања Друштвото нема направено соодветна исправка на вредноста. Поради ова, согласно МСС 39 - финансиски инструменти признавање и мерење, ревизорот смета дека средствата се преценети а расходите од работењето потценети за износ од 6.933 илјада денари.

Мислење со резерва

Освен за можните ефекти од прашањата на кои се укажува во пасусот Основи за мислење со резерва, финансиските извештаи објективно ја презентираат во сите материјални аспекти финансиската состојба на Печатница 11 Октомври АД Прилеп на 31 декември 2023 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работењето во согласност со член 384, член 352 и член 477 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2004 ... 99/2022).

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија („Службен весник на Република Македонија“ бр.158/2010 ... 83/2018) е да известиме дали годишниот извештај за работењето е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи на и за годината која што завршува на 31 декември 2023. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работењето е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работењето е конзистентен од сите материјални аспекти со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Печатница 11 Октомври АД Прилеп за годината која завршува на 31 декември 2023.

Прилеп, 02.05.2024

Овластен ревизор

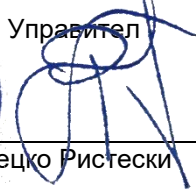

Пецко Ристески

Пелагониска Ревизорска Куќа

ДООЕЛ Прилеп

Управител

Пецко Ристески

**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2023 година
во согласност со барањата на
сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија
за Печатница 11 Октомври АД Прилеп**

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка
- Извештај за промени во главнината
- Извештај за паричните текови

Овие финансиски извештаи се одобрени од Одборот на директори со Одлука бр. 0202-45/1 од 18.03.2024 година и потпишани од одговорниот сметководител Пацка Милевска.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
на Печатница 11 Октомври АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	<u>Белешки</u>	<u>31 декември 2023</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2022</u> <u>во (000) МКД</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства		-	-
Материјални средства	28	87.524	80.762
Вложувања во недвижности		-	-
Долгорочни финансиски средства	29	789	789
Вкупно нетековни средства		88.314	81.552
Тековни средства			
Залихи	30	33.021	39.165
Побарувања од поврзани друштва		-	-
Побарувања од купувачи	31	34.276	30.852
Побарувања за дадени аванси на добавувачи		-	-
Побарувања од државата по основ на даноци	3*	2.879	2.298
Побарувања од вработените		-	-
Останати краткорочни побарувања		-	-
Краткорочни финансиски средства	31	21.000	21.000
Парични средства и парични еквиваленти	32	12.117	7.570
Платени трошоци за идни периоди и пресметани приходи	31	1.224	735
Вкупно тековни средства		104.517	101.719
ВКУПНО СРЕДСТВА		192.831	183.271
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
Главнина и резерви	33		
Основна главнина		98.909	98.909
Премии на емитирани акции		(509)	(509)
Ревалсризациска резерва		12.456	12.456
Резерви		43.434	43.434
Акумулирана добивка		3.40*	3.063
Пренесена загуба		-	-
Добивка за деловната година		303	338
Загуба за деловната година		-	-
Вкупно главнина и резерви		157.994	157.691
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци		-	-
Долгорочни обврски		-	-
Одложени даночни обврски		-	-
Тековни обврски	34		
Краткорочни обврски спрема поврзани друштва		-	-
Краткорочни обврски спрема добавувачи		32.894	23.694
Обврски за аванси, депозити и хауци		-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци		428	313
Обврски спрема вработените		1.146	835
Текоти и даночни обврски		-	-
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва		-	-
Обврски по заеми и кредити		369	738
Обврски по основ на учество во резултатот		-	-
Останати финансиски обврски		-	-
Останати краткорочни обврски		-	-
Одложени плаќања на трошоци и приходи на идни периоди		-	-
Вкупно тековни обврски		34.838	25.580
Вкупно обврски		34.838	25.580
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		192.831	183.271

Печатница 11 Октомври АД
 Генерален извршен директор

Борис Стојменов

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
на Печатница 11 Октомври АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	<u>Белешки</u>	<u>31 декември 2023</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2022</u> <u>во (000) МКД</u>
Приходи од работењето			112.453
Приходи од продажба	9	103.680	4.145
Останати приходи	10	4.365	116.599
Вкупно приходи од работењето		107.945	1.183
Промена на вредноста на залихите на готовите производи и на недовршеното производство	11	960	1.183
Капитализирано сопствено производство и услуги			
Расходи од работењето		64.554	71.290
Трошоци за сировини и други материјали	12	369	385
Набавна вредност на продадени стоки	13	126	381
делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	14	24.508	24.277
Услуги со карактер на материјални трошоци	15	1.231	1.291
Останати трошоци од работењето	16	15.722	14.071
Трошоци за вработените	17	1.207	1.163
Амортизација на материјални и нематеријални средства	18	0	2
Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	19	0	0
Резервисаџа за трошоци и ризици		773	4.362
Останати расходи од работењето	20	108.520	117.422
Вкупно расходи од работењето	21	14	45
Финансиски приходи	22	97	67
Финансиски расходи			
Удел во добивката/загуба на придружените друштва	23	303	338
Добивка/Загуба од редовното работење			
Нето добивка/загуба од прекинати работења	23	303	338
Добивка/Загуба пред оданочување	24		
Данок на добивка			
Одложени даночни приходи/расходи	25	303	338
Нето добивка/загуба за деловната година			
Останата сеопфатна добивка			
Останата сеопфатна загуба			
Вкупна сеопфатна добивка/загуба за годината	26	303	338
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво			
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на неконтролираното учество			
Основна добивка/загуба по акција (вс денари)	27	9.45	10.56

Печатница 11 Октомври АД
 Генерален извршен директор

Борис Стојменов

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА
на Печатница 11 Октомври АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

ОПИС	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2023 година (во 000 МКД)
Основна главнина	98.909	-	-	98.909
Премии на емитирани акции	(509)	-	-	(509)
Ревалоризациска резерва	12.456	-	-	12.456
Резерви	43.434	-	-	43.434
Акумулирана добивка	3.063	338	-	3.401
Пренесена загуба	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	338	-	(35)	303
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	157.691	338	(35)	157.994

ОПИС	Состојба на 31 декември 2021 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)
Основна главнина	98.909	-	-	98.909
Премии на емитирани акции	(509)	-	-	(509)
Ревалоризациска резерва	12.456	-	-	12.456
Резерви	43.434	-	-	43.434
Акумулирана добивка	2.758	305	-	3.063
Пренесена загуба	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	305	33	-	338
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	157.363	338	-	157.691

Печатница 11 Октомври АД
 Генерален извршен директор

Борис Стојменов

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
на Печатница 11 Октомври АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2023 година

	<u>31 декември 2023</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2022</u> <u>во (000) МКД</u>
I. Готовински тек од оперативни активности		
Нето добивка/загуба по оданочување	303	338
Амортизација на основни средства	1.207	1.163
Зголемување/намалување на тековните средства		
Залихи	6.143	(16.855)
Побарувања од поврзани друштва	-	-
Побарувања од купувачи	(3.324)	4.432
Побарувања за дадени аванси на добарувачи	-	-
Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси	(581)	(907)
Побарувања од вработените	-	-
Останати краткорочни побарувања	-	-
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи	(490)	26
Вкупно зголемување/намалување на тековните средства	1.748	(13.305)
Зголемување/намалување на тековни обврски		
Обврски спрема поврзани друштва	-	-
Обврски спрема добарувачи	9.200	4.249
Обврски за аванси, депозити и кауции	-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести	115	(54)
Обврски кон вработените	312	(79)
Тековни даночни обврски	-	-
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Обврски по заеми и кредити	(369)	(92)
Обврски по основ на учество во резултатот	-	-
Останати финансиски обврски	-	-
Останати краткорочни обврски	-	-
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди	-	(449)
Вкупно зголемување/намалување на тековни обврски	9.258	3.575
Вкупно нето готовина од оперативни активности	12.516	(8.228)
II. Готовински тек од инвестициски активности		
Материјални и нематеријални средства	(7.969)	-
Вложувања во недвижности	-	-
Долгорочни финансиски средства	-	-
Краткорочни финансиски средства	-	1.050
Вкупно нето готовина од инвестициски активности	(7.969)	1.050
III. Готовински тек од финансиски активности		
Главнина и резерви	-	-
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	-	-
Долгорочни обврски	-	-
Одложени даночни обврски	-	-
Вкупно нето готовина од финансиски активности	-	-
Вкупно нето пораст/намалување на готовината	4.547	(7.178)
Готовина на почетокот од годината	7.570	14.749
Готовина на крајот од годината	12.117	7.570

Печатница 11 Октомври АД
 Генерален извршен директор

Борис Стојменов

БЕЛЕШКИ
КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ НА
ПЕЧАТНИЦА 11 ОКТОМВРИ АД ПРИЛЕП
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023

БЕЛЕШКА 1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Печатница 11 Октомври АД Прилеп (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е прв пат основано во 1948 година. На 17.11.1998 година извршена е пререгистрација во согласност со законските барања во Република Македонија. Со Решение ПТ Рег.796/05 од 20.06.2005 година на Основниот суд Скопје 1 е извршено усогласување согласно Законот за трговски друштва.

Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул. „Ладо Лапеџот“ бр.100.

Согласно НКД, шифрата на претежната дејност на Друштвото е 18.12 – друго печатење.

ЕМБС е 4015223, а ЕДБ 4021997107464.

Основната главнина на Друштвото изнесува 1.600.000 евра паричен влог составен од вкупно 32.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 50 ЕУР. Структурата на капиталот на Друштвото по родови на акции е 100% обични акции.

Друштвото е во приватна сопственост со организационен облик 05.5 - акционерско друштво. Во правниот промет со трети лица Друштвото истапува во свое име и за своја сметка, а за обврските сторени во правниот промет со трети лица одговара со сите свои средства.

Цитираното Друштво спаѓа во групата на мали трговски друштва, не котира на Македонската берза за долгорочни хартии од вредност и е Заштитно друштво. Работата на Друштвото е организирана преку следниве организациони единици:

- Комерцијален сектор;
- Технички сектор;
- Финансов – сметководствен сектор;
- Сектор контрола.

Органот на управување во Друштвото го сочинуваат Одбор на директори кој е составен од 3 (три) члена, од кои еден е извршен а двајца неизвршни членови на Одборот на директори. Одборот на директори го претставуваат следниве лица:

- Борис Стојменов – Генерален извршен директор, извршен член на Одбор на директори, со стан на ул. „Франклин Рузвелт“ бр. 8/6, Скопје – Центар.
- Емил Стојменов – Неизвршен член на Одбор на директори, Претседател на Одборот на директори – ул. „Франклин Рузвелт“ бр. 8/6 Скопје – Центар.
- Лилјана Ѓорѓиевска – Независен неизвршен член на одбор на директори со стан на ул. „Александар Спиркоски – Цемо“ бр. 21, Прилеп.

Во годината во која се врши ревизија односно во 2023 година Друштвото има просечен број на вработени лица 29. Во претходната 2022 година овој број на вработени изнесуваше 31.

Генерален извршен директор на Друштвото е Борис Стојменов со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет.

БЕЛЕШКА 2. ИЗЈАВА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ (МСФИ)

Друштвото Печатница 11-ти Октомври АД Прилеп известува согласно Меѓународните стандарди за финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди, објавени во Правилникот за водење сметководство („Службен весник на РМ“, бр., 159/09, 164/10 и 107/11), кои ги содржат:

- Меѓународните сметководствени стандарди МСС, прифатени во Република Северна Македонија,
- Меѓународните стандарди за финансиско известување МСФИ,
- Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ и
- Толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување КТМФИ.

БЕЛЕШКА 3. ОСНОВ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Финансиските извештаи подготвени од страна на Друштвото за секоја тековна година се составуваат во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување МСФИ, објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за водење на сметководството.

Финансиските извештаи се подготвуваат по методот на споредливост, тековната со претходната година и се презентираат во илјади (000) МКД. Онаму каде е потребно споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

Финансиските извештаи подготвени за тековната година се презентираат во сет на финансиски извештаи којшто ги опфаќа извештајот за финансиската состојба, извештајот за добивката или загуба и извештајот за останата сеопфатната добивка, извештајот за паричните текови, извештајот за промени во капиталот и објаснувачки белешки.

Приложените финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Веродостојноста е поткрепена со фактот дека Друштвото ќе продолжи да работи и во иднина.

БЕЛЕШКА 4. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ МЕТОДИ

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен вложувањата расположливи за продажба кои се признаваат според нивната објективна (пазарна) вредност.

4.1. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, при проценување на објективната вредност на побарувањата односно нивната (не) наплатливост, при проценување на застареноста на залихите, при проценување на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодот одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите врз основа на коишто биле засновани или како резултат на нови информации и сознанија, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата за периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

4.2. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека Друштвото ќе продолжи да работи и во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

4.3. Странски валути

Искажувањето на трансакциите изразени во странски валути, а пресметани во МК денари се врши според девизниот курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските изразени во странска валута се искажуваат во денари по средниот курс на НБРСМ на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики опфатени се во извештајот за сеопфатна добивка како приходи или расходи од финансирањето за пресметковниот период.

Во тековната 2023 година Друштвото има трансакции изразени во странска валута.

4.4. Девизни курсеви

Официјалните девизни курсеви кои се применуваат за искажување на вредноста на ставките во извештајот за финансиската состојба се утврдуваат на крајот на тековната година и се споредуваат со претходната година:

Валута	31 декември 2023	31 декември 2022
1 EUR	61,4950 ден.	61,4932 ден.
1 USD	55,6516 ден.	57,6535 ден.

4.5. Односи со поврзани страни и нивни трансакции

Трансакциите помеѓу поврзаните страни (Економско Биро ДООЕЛ Скопје – матично друштво, Печатница 11-ти Октомври и Единаесет Трејд) и отворените салда со останатите ентитети во рамките на групата се обелоденуваат во финансиските извештаи на групата.

Трансакциите помеѓу поврзаните страни главно се однесуваат на давање и примање производни услуги (изработка и доработка на компоненти од финалниот производ) и нивно вреднување. Утврдувањето на трансферните цени се врши по принципот трошоци плус, односно цена на чинење плус просечна маржа во индустриската дејност на групацијата.

4.6. Споредбени показатели

Финансиските извештаи за тековната година редовно се ревидираат, со што се овозможува споредливост со финансиските извештаи од претходната година.

БЕЛЕШКА 5. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПОРЦЕНКИ

5.1. Нематеријални средства

Нематеријалните средства се средства без физичка содржина, а кои можат да се идентификуваат. Тие се:

- Научно истражувачко знаење;
- Дизајнирање и имплементација на нови процеси;
- Патенти и лиценци;
- Интелектуална сопственост;
- Развивање на пазарот и трговски марки;
- Компјутерски софтвер кој не е составен дел на хардверот;
- Авторски права;
- Увозни квоти;
- Франшизи.

Нематеријалните средства треба да се идентификуваат со цел јасно да се разграничат од гудвилот и тие почетно се мерат според набавна вредност, а се признаваат само доколку:

- е веројатно дека идните економски користи ќе му се препишат на нематеријалното средство;
- набавната вредност на средството може веродостојно да се измери.

Корисниот век на нематеријалното средство се определува како ограничен и неограничен. Корисниот век на нематеријалното средство што произлегува од договори и други законски права не треба да го надмине периодот на договорот и другите законски права.

Амортизацијата на нематеријалните средства со ограничен корисен век се пресметува врз основа на набавната вредност на нематеријалните средства и тоа по праволиниска метода. Амортизација на нематеријалните средства со неограничен век на користење не се пресметува.

5.2. Политика на признавање на материјалните средства (Недвижности, постројки и опрема)

5.2.1. Признавање

Материјалните средства се признаваат како средства според трошокот на набавката, во согласност со условите за признавање кои се наведени во МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема (алтернатива: според Одделот 17 на МСФИ за МСЕ). Овие ставки се признаваат како средства кога ќе ги исполнат следните услови:

- Се очекува идна економска корист поврзана со тоа средство и
- Набавната вредност, односно цената на чинење на средството може со сигурност да се измери.

5.2.2. Вреднување при почетното признавање

Трошокот на набавка, односно набавната вредност на материјалното средство (цена на чинење), кој се распоредува за време на корисниот век на употреба, е еднаков на износот на платените парични средства или еквиваленти на парични средства, или на објективната вредност на друг надомест којшто е даден за да се стекне едно средство во моментот на неговото стекнување или изградба.

Набавната вредност на материјалните средства ја опфаќа набавната (куповната) цена, вклучувајќи ги увозните давачки и неповратните даноци, како и трошоците кои директно можат да се припишат на доведувањето на средството во работна состојба на употреба (трошоци за подготовка на местото и тоа рамнење, градење на потпорни ѕидови, канали за одводнување, трошоци за рушење на стари градби, испорака и манипулација, инсталирање и монтажа, како и услуги на стручни лица и слично). Сите трговски попусти и рабати се одбиваат за да се дојде до набавната (куповната) цена.

Набавната вредност на средството кое се произведува во сопствена режија се определува со користење на истите принципи како и на стекнатото средство. Ако друштвото произведува слични средства за продажба во нормалниот тек на работење, набавната вредност е еднаква на набавната вредност на средствата што се произведуваат за продажба (МСС 2). Сите интерни добивки се елиминираат при определувањето на набавната вредност на средството, додека трошоците предизвикани од прекумерното трошење на материјал, труд или други ресурси кои биле направени заради сопствената изградба на средството не се вклучуваат во неговата набавна вредност.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се утврдени со попис а претходно не биле евидентирани во деловните книги, се признаваат по проценета фер вредност во корист на останатите приходи (вишоци).

Ако сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ, за разликата се врши вредносно усогласување до надоместливиот износ. Добивките или загубите настанати со продажба се определуваат преку споредба на продажната вредност со сметководствената вредност.

Кога набавката на средствата се реализира преку размена за друго средство, износот на трошокот на набавката се утврдува според фер (објективна) вредност на преземеното (набавеното) средство. Ако таквата вредност не е позната тогаш според сметководствената вредност на отстапеното долгорочно материјално средство.

5.2.3. Инвестиционо одржување и инвестиционо вложување

Постои разлика помеѓу инвестиционото (тековно) одржување и инвестиционото вложување во материјалните средства. Трошоците за одржување и поправки на средствата, т.н. трошоци на инвестиционо одржување се признаваат како расходи на периодот.

Инвестиционите вложувања се оние издатоци со кои се продолжува векот на употреба на средството, се зголемува неговиот капацитетот, се зголемува квалитетот на производите кои се произведуваат со тоа средство или се намалуваат трошоците на производство на тие производи. Вредноста на инвестиционите вложувања се додава на набавната вредност на средството и така зголемената основица се амортизира.

5.2.4. Вреднување по почетното признавање на постројки и опрема (модел на набавна вредност)

За вреднување на постројки и опрема по почетното признавање се применува моделот на набавната вредност, во согласност со МСС 16.

Според моделот за набавна вредност, по почетното признавање, постројките и опремата се евидентираат по набавната вредност, намалена за вкупната соодветна акумулирана амортизација и соодветната акумулирана загуба поради обезвреднување.

5.2.5. Амортизација на недвижности, постројки и опрема

Векот на употреба на средството е периодот во кој се очекува дека друштвото ќе го користи средството. Недвижностите, постројките и опремата се амортизираат според систематска основа низ времетраењето на корисниот век на употреба на даденото средство. Корисниот век на употреба за секоја ставка на недвижности, постројки или опрема се проценува и определува со проценка од компетентни лица.

Векот на употреба на средството може да се процени и врз основа на бројот на производи или слични единици кои се очекува дека друштвото ќе ги оствари од тоа средство (функционална амортизација).

Векот на употреба на материјалните средства се проценува на следниот начин:

• Административна зграда	40 години
• Погонски машини	10 години
• Камиони	10 години
• Патнички автомобили	4 години
• Канцелариски мебел	5 години
• Компјутери	4 години

Земјиштето и уметничките дела не се амортизираат.

За постројки и опрема кои се вреднуваат според моделот на набавна вредност, основницата за пресметка на амортизација е набавната вредност, намалена за преостанатата вредност на тоа средство и за соодветната загуба од обезвреднување.

Преостанатата (резидуалната) вредност на средството е проценет износ кој би бил примен денес ако средството би било оттуѓено, по намалување на проценетите трошоци за продажба и под претпоставка дека средството е веќе при крајот на својот корисен век на употреба и е во состојба која се очекува средството да ја има при крајот на корисниот век на употреба.

Преостанатата вредност се утврдува ако проценетиот век на употреба на средството е пократок од неговиот економски век на употреба и доколку износот на преостанатата вредност е материјално значаен. Доколку преостанатата вредност е материјално безначајна, се смета дека средството има резидуална вредност еднаква на нула.

Амортизацијата на материјалните средства се пресметува со праволиниска метода во периодите на векот на употреба.

На инвестициите во тек не се пресметува амортизација.

Стапките на амортизација се определуваат на следниот начин:

• Административна зграда	2,5%
• Погонски машини	10%
• Камиони	10%
• Патнички автомобили	25%
• Канцелариски мебел	20%
• Компјутери	25%

Пресметувањето на амортизацијата започнува истиот ден кога средството станува расположливо за употреба т.е. кога тоа е на локацијата и во состојба неопходна за тоа да биде оперативно способно на начин предвиден од страна на раководството.

Средството престанува да се амортизира на првиот ден од датумот кога средството е класифицирано како средство кое се чува за продажба согласно со МСФИ 5 (само за големи и средни субјекти) и од датумот кога средството е отпишано.

5.2.1. Отпишување (повлекување од употреба и отуѓување)

Недвижности, постројки и опрема се отпишуваат од деловните книги во момент на отуѓување или доколку понатаму од него не се очекуваат никакви идни економски поволности.

Добивките или загубите кои настануваат со отпишувањето на одредено средство, се утврдуваат како разлика помеѓу проценетата нето добивка од отуѓувањето на тоа средство и неговата сметководствена вредност и се признаваат како приход или расход во периодот во кој се настанати.

5.2.1. Вложувања во туѓи недвижности, постројки и опрема

Вложувањата кои се вршат во туѓи недвижности, постројки и опрема - кои се земени под закуп, се признаваат како посебни ставки на нетековни средства, во случај кога таквите вложувања се извршени во сопствено име и за сопствена цел, а се во согласност со договорот за закуп кој е направен со сопственикот на закупеното средство.

Амортизацијата на вложувањата од ставот 1 на оваа точка се вршат по систематска основа според проценетиот корисен век на употреба, кој може да биде еднаков или пократок од периодот на траење на договорот за закуп.

5.2.1. Алат и инвентар

Како залиха на ситен инвентар која може да се отпишува со трошењето како расход, може да се книжат:

- незначајните ставки т.е. ставки со мала вредност или
- ставки кои се очекува да бидат користени помалку од една година или
- ставки кои не се поврзани со определена ставка на недвижностите, постројките и опремата.

Лизинг каматата се признава како финансиски трошок во текот на траењето на лизингот.

5.3. Вложувања во подружници

5.3.1. Признавање

Недвижностите (земјиште и/или градежен објект) кои не се користат за потребите на деловното работење и извршување на дејноста а се поседуваат за остварување на приходи од издавање под закуп или за зголемување на вредноста на недвижноста, се класифицираат како вложувања во недвижности, во согласност со МСС 40 - *Вложувања во недвижности*.

5.3.2. Вреднување

По почетното признавање, вложувањата во недвижности се вреднуваат по метод на фер вредност и не подлежат на обврски за пресметка на амортизација, како и утврдување на потенцијално обезвреднување.

Фер вредноста на вложувањата во недвижности е нивната пазарна вредност која ја одредува квалификуван проценител.

Добивките или загубите кои се настанати поради промена на фер вредноста на вложувањата во недвижности се признаваат како приход, односно расход за периодот во кој се направени.

5.3.3. Дополнителни трошоци

Дополнителните трошоци кои се поврзани со вложувања во недвижности, сметководствено се опфаќаат на начин на кој е утврдено за недвижностите, постројките и опремата.

5.4. Нематеријални средства

5.4.1. Дефиниција

Нематеријалните средства се не парични средства без физичка содржина, кои можат да се идентификуваат, а се поседуваат за користење во производството или снабдувањето со добра и услуги, за цели на изнајмување или за административни цели.

Нематеријалните средства ги опфаќаат патентите и лиценците, заштитните знаци и имиња, договори за франшиза, авторски права, трошоци за истражување и развој, компјутерски софтвер, маркетиншки права.

Едно средство исполнува критериуми да биде нематеријално кога:

- може да се издвои, односно доколку може да се издвои и продаде, пренесе, лиценцира, даде под закуп, изнајми или размени, или одвоено или заедно со одреден договор, имот или обврски; или
- настанато е по основ на договорни или други законски права, без разлика дали тие права се преносливи или одвоени од правното лице или од другите права и обврски.

5.4.2. Признавање

Нематеријалното средство ќе се признае само ако е веројатно дека идните економски користи, кои му се припишуваат на средството, ќе бидат прилив кон друштвото и ако трошоците на средството можат веродостојно да се измерат. Ако некое нематеријално средство не ги исполнува критериумите за признавање, настанатиот издаток треба да се признае како расход кога ќе настане.

Издатоците за истражување не може да се третираат како средство.

Софтвер - трошоците настанати со стекнување лиценца за софтвер, како и останатите долгорочни права во врска со изработката или дистрибуцијата на производи, се амортизираат со праволиниска метода во текот на очекуваниот, односно договорениот век на употреба, но не подолго од 5 години.

Трошоците кои значително ја подобруваат и прошируваат користа на софтверот во однос на изворната варијанта се признаваат како дополнително вложување и го зголемуваат почетниот трошок на софтверот. Помалите подобрувања се сметаат за трошоци за одржување и се сметаат за расходи на тековниот период.

Основа за вреднување на нематеријалните средства е: 1) начинот на нивното стекнување; 2) очекуваниот период на добивање на економска корист и 3) можноста да се продадат. Нематеријалното средство почетно се мери според набавната вредност. Во набавната вредност се вклучуваат сите трошоци за набавка и сите останати трошоци неопходни нематеријалното средство да се стави во функција.

5.4.3. Вреднување по почетното признавања (по моделот на набавна вредност)

По почетното признавање, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за соодветната акумулирана амортизација и соодветната загуба поради обезвреднување.

5.4.4. Амортизација

Нематеријалните средства се амортизираат за период од 5 години.

5.4.5. Отпишување (повлекување од употреба и отуѓување)

Нематеријалното средство треба да биде депризнаено/отпишано при неговото отуѓување или кога не се очекуваат идни економски користи од неговата употреба.

Добивките или загубите кои настануваат со отпишување се утврдуваат како разлика помеѓу проценетата нето добивка од располагање со тоа средство и неговата сметководствена вредност и се признаваат како приход или расход во периодот во кој се настанати.

5.5. Нетековни средства што се чуваат за продажба

Нетековното средство се класификува како средство наменето за продажба во согласност со МСФИ 5 - Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења, доколку неговата сметководствена вредност може првенствено да се поврати преку продажна трансакција, а не преку продолжување со користење. За едно средство да се класифицира како нетековно средство наменето за продажба, според условот од став 1 од оваа точка, потребно е да се исполнат и дополнителни услови:

- средството да е достапно за моментална продажба во тековната состојба во која се наоѓа,
- продажбата на средството е веројатно дека ќе се реализира во рок од една година од денот на признавањето како нетековно средство наменето за продажба, под што се подразбира дека постои план или одлука за продажба на средството. За продажбата на средството да биде веројатна, мора да постои пазар за тоа средство а понудената цена да биде разумно утврдена за да се овозможи продажба во рок од една година.

5.5.1. Вреднување

Нетековните средства кои се рекласифицирани како нетековни средства кои се чуваат за продажба се вреднуваат по пониската вредност од:

- сметководствената (сегашна) вредност и
- фер вредноста намалена за продажните трошоци.

Сметководствената вредност преставува вредност по која средството се води во деловните книги во моментот на неговата рекласификација како средство наменето за продажба.

Фер вредноста е пазарната вредност на денот на продажбата. Трошоците за продажба се трошоци кои можат директно да се припишат на продажбата на средството и кои не вклучуваат финансиски

трошоци или даноци. Трошоците за продажба се утврдуваат според вредноста во моментот на проценката, а не според износот кој се очекува во моментот на идната продажба.

Ако сметководствената вредност е пониска од проценетата фер вредност намалена за продажните трошоци, вредноста по која нетековното средство наменето за продажба се вреднува во деловните книги, останува непроменета. Но, доколку сметководствената вредност е поголема од фер вредноста намалена за продажните трошоци, сметководствената вредност треба да се коригира и да се сведе на износот на фер вредноста намален за продажните трошоци.

Разликата помеѓу повисоката сметководствена вредност и пониската фер вредност се прикажува како расход по основ на обезвреднување.

5.5.2. Амортизација

По истекување на месецот во кое нетековното средство е рекласифицирано во нетековно средство наменето за продажба, се прекинува со пресметка на амортизацијата.

5.5.3. Промена на планот за продажба

Доколку нетековното средство кое е рекласифицирано во нетековно средство наменето за продажба во Извештајот за финансиската состојба сеуште не е продадено, се врши преиспитување за тоа дали сеуште се исполнети условите за средството да биде класифицирано како нетековно средство наменето за продажба.

Ако критериумите не се исполнети се врши рекласификација на нетековното средство кое се користи за извршување на активности.

Во овој случај, нетековното средство треба да биде вреднувано по пониската вредност од:

- неговата сметководствена вредност пред да биде класифицирано како средство кое е наменето за продажба, усогласено за амортизацијата и обезвреднувањето кои би биле признати доколку средството никогаш не било класифицирано како нетековно средство наменето за продажба,
- неговата надоместлива вредност на датумот на одлуката нетековното средство да не се продава.

5.6. Залихи

Залихите вклучуваат:

- стоки кои се чуваат за продажба на големо, вклучувајќи ја и малопродажбата како облик на продажба, продажбата на големо како и продажбата на недвижности кои се чуваат за продажба;
- готови производи;
- недовршени производи;
- суровините, материјалите, резервните делови, ситниот инвентар, амбалажата, автомобилските гуми и помошниот материјал.

5.6.1. Вреднување на залихите

Суровините, материјалите, резервните делови, ситниот инвентар, амбалажата и автомобилските гуми се евидентираат според трошоците на набавката, а пресметката на потрошокот со примена на методот ФИФО.

Набавениот ситен инвентар со ставање во употреба се отпишува со стапка од 20%. Векот на траење е 5 години (доколку се промени векот на траење ќе се промени и стапката на отпис).

Амбалажата и авто гумите се отпишуваат 100% со ставање во употреба.

Алтернатива: (отписот може да биди и помал во зависност од интензитетот на употреба на авто гумите и амбалажата).

Намалувањето на вредноста на залихите се спроведува во време на редовниот годишен попис, а врз основа на проценка за оштетеност, дотраеност и сл.

Намалувањето на вредноста на залихите се врши на товар на расходите на периодот, вклучувајќи го и секое нивелирање (сведување) по пат на отпис до нето реализационата вредност.

Залихите на недовршеното производство, полупроизводите и готовите производи се водат според трошоците на набавката, односно според цената на производството. Во цената на производството се вклучуваат: трошоците на материјали за изработка, платите за изработка, останатите директни трошоци и останатите општи трошоци кои може да се доведат во врска со сегашната состојба и сегашната локација на залихите. Износот на општите и директните трошоци кои се вклучени во вредноста на тие залихи се утврдува со калкулации кои посебно се изработуваат за секој производ и секој работен налог. Сите трошоци се водат по места и по носители на трошоци.

Трошоците на управата и продажбата (управно-продажна режија) не се вклучуваат во вредноста на залихите.

Намалувањето на вредноста на залихите на недовршеното производство, полупроизводи и готови производи се врши при годишниот попис. Намалување на вредноста на залихите, се врши во случај на неадекватен квалитет на изработката, оштетување и дотраеност на залихите до нето реализационата вредност ако е пониска од набавната. Во случај на вонредни настани на залихите им се намалува вредноста и пред редовниот годишен попис.

Нето реализационата вредност е проценета продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за проценетите трошоци за довршување на производството и проценетите трошоци потребни да се изврши продажбата.

Залихите на трговски стоки во продавниците, се водат по продажни цени со пресметана разлика во цени и вклучен данок на додадена вредност.

Залихите на трговски стоки во магацин (склад), се водат по набавни цени, односно по нето реализационата вредност ако е пониска од набавната.

Намалување на вредноста на залихите на трговската стока се спроведува во случај на пад на пазарните цени, оштетувања или други причини, а на товар на расходите на периодот.

Трошоците на услугите ги сочинуваат директните и индиректните трошоци кои се настанати со пружање на услуги. Директните трошоци за услугите се директни трошоци за работата на персоналот кој учествува во пружање на услугата, директни трошоци за материјали и останати директни трошоци како што е ангажирањето на надворешен експерт. Индиректни трошоци за услуги се трошоци за помошен материјал, потрошена енергија за давање на услугата, амортизација и одржување на опремата за давање на услугата, трошоци за надзор на персоналот кои директно учествуваат во давање на услугата, директните трошоци за материјал и останати директни трошоци, како што е ангажирањето на надворешен експерт. Индиректните трошоци за услуги се трошоци за помошниот материјал, енергијата потрошена за давање на услугата, амортизација за одржување на опремата која учествувала во вршење на услугата, трошоци за надгледување на персоналот и слично.

5.7. Учество во капиталот

Вложувањата во зависни и поврзани правни лица се признаваат по методот на набавна вредност.

Во согласност со ставот 1 од оваа точка, вложувањата во зависни и поврзани правни субјекти се искажува по трошокот на набавка без вклучување на промени на вредноста на учеството кои потекнуваат како резултат од други основи.

Проценката на загубата од обезвреднување на вложувањето во поврзани правни субјекти се заснова на уделот во тековната вредност на проектираните идни парични текови кои ќе бидат остварени од страна на поврзаниот правен субјект, вклучувајќи и парични текови од работата на поврзаните правни субјекти и приноси по основ на отуѓување на вложувањата.

5.8. Политика на признавање на краткорочните побарувања

Побарувањата од подружници и други претпријатија, побарувањата од купувачите, побарувањата за повеќе исплатени износи од добивката, побарувањата од вработените, побарувањата од државата и другите институции и останатите побарувања се искажуваат по номинална вредност зголемена за каматите согласно склучениот договор односно одлуката за исплата.

Во вкупните побарувања најзначајна ставка се побарувањата од купувачите во земјата и странство. За овие побарувања друштвото ги има усвоено следниве политики: побарувањата од купувачите во земјата ги евидентира во денари и по рочност со рокови на втасување (недоспеани, од 0-30 дена, од 31-60 дена, од 61 до 90 дена, од 91-120 дена, над 120 дена).

Побарувањата од купувачите во странство ги евидентира во соодветни странски валути и во денари и по рочност со рокови на втасување (недоспеани, од 0-30 дена, од 31-60 дена, од 61 до 90 дена, од 91-120 дена, над 120 дена).

Побарувањата кои се сомнителни и неизвесни во наплатата друштвото ги евидентира на посебна сметка сомнителни и спорни побарувања во која спаѓаат сомнителните ненаплатени побарувања и тужените побарувања. За овие побарувања кои се постари од 3 години и ненаплатливо, друштвото врз основа на одлука на Органот на управување врши исправка на вредноста на крајот на секоја деловна година по индиректна метода. Вака отпишаните побарувања се сврстуваат во даночно непризнатите расходи.

За побарувањата од купувачи спрема кои е отпочната стечајна постапка, друштвото врши редовно пријавување на своето побарување и за истото врши исправка на вредноста по индиректна метода.

Доколку побарувањето е признато од стечајниот управник неговиот отпис не е сврстено во групата на даночно непризнати расходи. За тужените побарувања за коишто постои правосилно судско решение за наплата, а кои не можат да се наплатат, друштвото врши директна исправка на вредноста и оваа исправка е сврстена во групата на даночно непризнати расходи.

5.9. Политика на признавање на долгорочните финансиски вложувања

5.9.1. Хартии од вредност и удели

Хартиите од вредност се класифицираат како:

- хартии од вредност по фер вредност,
- хартии од вредност кои се чуваат до нивно доспевање и
- хартии од вредност расположливи за продажба.

Вложувањата во акции или удели се искажуваат според трошокот за нивно стекнување. Акциите и уделите се водат според методот на трошокот на вложувањето (набавна вредност вклучувајќи ги и транс акционите трошоци, освен хартиите од вредност наменети за тргување).

5.9.2. Хартии од вредност по фер вредност

Оваа категорија содржи две поткатегории: хартии од вредност кои се наменети за тргување и хартии од вредност кои се евидентираат по фер вредност.

Хартиите од вредност се класифицираат како средства наменети за тргувања доколку се стекнати заради продажба и тоа во краток рок.

Хартиите од вредност кои се класифицираат како хартии од вредност по фер вредност, после првичното признавање се вреднуваат по фер вредност при што трансакциските трошоци се вклучуваат во нивната вредност.

Пазарните хартии од вредност (наменети за тргување) се мерат според нивната тековна пазарна цена (берзанска цена) без вклучување на трансакциските трошоци.

Најдоцна при секое составување на Извештајот за финансиската состојба се утврдува фер вредноста а ефектот врз основа на промената на фер вредноста се признава како приход или расход на периодот во Извештајот за сеопфатна добивка.

5.9.3. Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Хартиите од вредност кои се чуваат до нивно доспевање, како што се благajничките записи, комерцијалните записи, дисконтирани меници и обврзници во странска валута кои потекнуваат од девизно штедење, се недеривативни финансиски средства со фиксна или одредлива исплата и фиксно доспевање за кое раководството има позитивна намера и можност да ги чува до нивното доспевање. Ако раководството одлучи да ги продаде овие средства, целата категорија се рекласифицира во средства расположливи за продажба.

Хартиите од вредност кои се чуваат до нивно доспевање се искажуваат по амортизирана вредност, со примена на методот на ефективен принос. Амортизираната вредност се пресметува со земање во предвид на сите дисконти или премии при купувањето во тек на периодот до доспевање.

Износот на загубата од обезвреднување на хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност на вложувањето и моменталната вредност на очекуваните парични текови, дисконтирани по оригиналната каматна стапка на вложувањето и се искажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка.

5.9.4. Хартии од вредност расположливи за продажба

Не пазарните хартии од вредност (расположливи за продажба) се мерат според проценетата објективна вредност.

Хартиите од вредност кои се расположливи за продажба по првичното признавање се искажуваат по нивната фер вредност, освен, доколку немаат котирана пазарна цена на активниот пазар па нивната објективна вредност не може да се определи.

Ефектот по основ на промена на фер вредноста на хартиите од вредност кои се расположливи за продажба се признаваат во рамките на капиталот, како ревалоризациона резерва.

5.10. Политика за признавање на краткорочни финансиски вложувања

Дадените заеми, депозити и кауции се искажуваат според нивната номинална вредност, согласно договорот. Останатите краткорочни вложувања се искажуваат по набавна вредност, зголемена за каматата согласно склучениот договор.

5.11. Политика за признавање на ревалоризациона резерва (ревалоризационен вишок)

Ревалоризациона резерва (ревалоризационен вишок) произлегува од објективно вреднување на нетековните средства по нивното почетно признавање според набавната вредност, како и од дополнителното вреднување на финансиските инструменти кои се расположливи за продажба (Друштвото „Печатница 11-ти Октомври АД Прилеп“ ако не применува мерење на нетековните средства според објективната вредност или нема финансиски инструменти кои се расположливи за продажба нема да има ставка во извештајот за финансиска состојба насловена како ревалоризациона резерва). Ревалоризациониот резерва се пренесува во акумулираната добивка кога ќе се реализира согласно МСС 16.

5.12. Политика за признавање на резервите

Резервите се искажуваат по номинална вредност со издвојување од нето добивката и тоа посебно за законски резерви, посебно за статутарни резерви и посебно за останати резерви.

5.13. Политика на искажување на данокот на добивка

Данокот на добивка се утврдува и се плаќа според годишниот даночен биланс и истиот претставува одбитна ставка од финансискиот резултат пред оданочување во Билансот на успех (Извештајот за сеопфатна добивка).

5.13.1. Одложен даночен трошок

Признавање на одложениот данок - одложени даночни средства и одложени даночни обврски, се врши во согласност со МСС 12 - Данок на добивка.

5.14. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција на обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката остварена во тековната година која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

5.15. Политика за активни временски разграничувања

Однапред платените трошоци за идни периоди се искажуваат како активни временски разграничувања, а се пресметуваат во трошоци на периодот на кој се однесуваат. Причината за разграничувањето, како и износот кој се однесува на идните периоди мора да биде искажан на соодветна сметководствена исправа.

Приходите кои се пресметани во корист на тековниот период а немаат елементи да се искажат како побарување, се искажуваат како активни временски разграничувања. Кога ќе се стекнат услови за испоставување на документи врз основа на кој се стекнати побарувањата, временските разграничувања се пренесуваат на сметките на побарувањата. Основата за приходување и искажување на таквите износи на временските разграничувања мора да биде утврдена со соодветна сметководствена исправа.

5.16. Политика за признавање на запишаниот капитал

Запишаниот (основен) капитал се искажува на посебна сметка во износ кој е запишан во трговскиот регистар при основањето на Друштвото, односно при промената на уписот на вредноста на капиталот.

Стектаните сопствени (резервски) акции не го намалуваат бројот на издадените акции, туку влијаат на намалување на бројот на акциите кои се во оптек.

5.17. Политика за признавање на премии на емитираните акции

Износите искажани како премии на емитираните акции ја сочинуваат разликата помеѓу номиналната вредност на акциите и износите по кои истите се продадени.

5.18. Политика за признавање на задржана (акумулирана) добивка/загуба

Во деловните книги на друштвото „Печатница 11^{ти} Октомври АД - Прилеп“ посебно се искажува задржаната (нераспоредена) добивка, а посебно искажаната загуба од работењето.

Искажаната загуба од работењето може да се покрие со задржаната добивка само со Одлука на друштвото „Печатница 11^{ти} Октомври АД - Прилеп“, а во согласност со одредбите на Законот за трговските друштва.

Доколку настане загуба, истата се покрива од сите позиции на капиталот. Членовите на Друштвото не се обврзани со договорот на Друштвото односно со статутот на Друштвото да ја покриваат загубата со внесување на дополнителни влогови.

Исплатата на дивиденда или добивка се спроведува врз основа на Одлука на Одбор на директори и согласно одредбите од Законот за трговските друштва.

Аванс на добивка може да се исплатува само ако во меѓу пресметковниот период „Печатница 11^{ти} Октомври АД - Прилеп“ искажува добивка, при тоа да не постои пренесена загуба и со соодветно исполнување на сите останати услови согласно Законот за трговските друштва (Задолжителна екстерна ревизија).

5.19. Политика за признавање на добивка или загуба во тековната година

Добивката или загубата за тековната година се искажува по оданочување и тоа како добивка односно загуба од работењето во тековната година.

5.20. Обезвреднет имот

Одредбите од оваа точка се однесуваат на следните видови на имот:

- недвижност (земјиште и градежни објекти),
- постројки и опрема,
- нематеријални средства,
- учество на капитал во зависни и поврзани правни субјекти.

Ако на денот на извештајот за финансиската состојба постојат индикации дека вредноста на некое средство од ставот 1 од оваа точка е намалена, се врши проценка на надоместлива вредност. Надоместлива вредност претставува нето продажната цена или употребната вредност, во зависност која од овие две е пониска.

Ако надоместливата вредност е помала од сметководствена вредност, сметководствената вредност се сведува на надоместливата вредност и истовремено се намалуваат ревалоризационите резерви, доколку претходно биле формирани за тоа средство.

Доколку претходно не се формирани ревалоризациони резерви или формираните резерви се искористени за друга цел, износот на загубата од обезвреднување се признава како расход за периодот.

Ако на денот на Извештајот за финансиската состојба постојат индикации претходно признатата загуба со обезвреднување повеќе да не постои или да е намалена, се врши проценка на надоместливата вредност на тоа средство.

За средствата кои се вреднуваат по моделот на ревалоризација (објективна, фер вредност), загубата поради обезвреднување призната во претходните години се признава како приход односно како зголемување на ревалоризационата резерва, а сметководствената вредност се зголемува за надоместливата вредност.

5.21. Трошоци од позајмици

Трошоците за позајмици се признаваат како расходи за периодот во кој се настанати, освен оние кои се капитализирани.

Трошоците за позајмици те директно припишани на стекнување, изградба или производство на средства кои се квалификуваат согласно МСС 23, се капитализираат како составен дел од набавната вредност, односно од цената на чинење на средството.

Капитализацијата на трошоците од позајмици се врши во случај на изградба на објект или некое друго средство на кое му е потребен значителен временски период за да биде подготвено за употреба или продажба.

Капитализација на трошоците од позајмици се врши и за залихи за кои е потребен значителен временски период за да се подготват за продажба.

Капитализација на трошоците од позајмици се врши од почетокот на периодот на вложување во средството па се до моментот кога се завршени сите активности кои се неопходни за средството да се подготви за планираната употреба или продажба.

5.22. Ефекти од девизните курсеви

Трансакциите во странски валути при почетното признавање, се евидентираат во денарска противвредност, со примена на средниот курс од НБРСМ кој важи на денот на трансакцијата.

На секој датум на изготвување на извештајот за финансиската состојба, паричните ставки (девизните средства, побарувањата и обврските) се пресметуваат со примена на заклучниот курс (курсот на денот кога се изготвува извештајот).

Курсните разлики кои настанале по основ на трансакција во странска валута се признаваат како приход или расход на периодот во кој настанале.

5.23. Политика за признавање на паричните средства (пари и парични еквиваленти)

Парите на сметките во денари кај комерцијалните банки се водат по номинални износи според доставениот извод за состојбата на прометот на тие сметки.

Парите во благајна во денари се искажуваат по номинална вредност.

Девизите на сметките во банка и благајна се искажуваат по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба.

Пресметувањето на девизите се врши секогаш на денот на промената на состојбата на сметката (благајната) и на крајот на месецот.

За целите на составување на Извештајот за паричните текови:

- паричните средства ги опфаќаат готовината во касите и депозитите по видување (денарски и девизни),
- паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни вложувања, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност (рок на достасаност до 3 месеци и помалку).

5.24. Политика за признавање на долгорочни обврски

Обврските спрема поврзаните претпријатија, обврските по заеми, обврските спрема кредитните институции, обврските за аванси, обврските спрема добавувачите и останатите долгорочни обврски се искажуваат по номинална вредност, зголемена за достасаните камати според склучениот договор.

Долгорочните резервирања се искажуваат како долгорочни обврски за гаранции и отпремнини.

Обврските искажани во девизи се пресметуваат по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба, но и на крајот на секој месец во случај кога се отплаќаат долгови.

Обврските за хартии од вредност се искажуваат по номинална вредност на хартиите од вредност според одлуката за издавање зголемена за каматата која се однесува на тековниот пресметковен период.

За долгорочните обврски за кои не се пристигнати опомени и тужбени побарувања а се постари од три години, Друштвото врши нивно приходување.

5.25. Политика за признавање на краткорочните обврски

Обврските по заеми, обврските спрема кредитните институции, обврските за аванси, депозити и гаранции, обврските спрема добавувачите, обврските спрема вработените, обврските за даноци, придонеси и други давачки, обврските врз основа на удели во резултатот и останатите краткорочни обврски се искажуваат во вредност која е искажана во соодветната сметководствена исправа, зголемена за каматите според склучениот договор, пропис, односно одлука, на надлежниот орган на „Печатница 11-ти Октомври АД - Прилеп“.

Овие обврски се класифицираат како краткорочни, доколку на датумот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба рокот на доспевање им е до 12 месеци.

Обврските по меници и чекови, односно обврските по останатите хартии од вредност се искажуваат по номинална вредност на хартиите од вредност кои ги сочинуваат краткорочните обврски на друштвото зголемени за каматите, ако се договорени или утврдени со одлуката за издавање на хартии од вредност.

За краткорочните обврски за кои не се пристигнати опомени и тужбени побарувања а се постари од три години, Друштвото врши нивно приходување.

5.26. Политика за пасивни временски разграничувања

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска, а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските, се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

Приходите за кои нема услови за признавање во тековниот пресметковен период, се одложуваат преку временски разграничувања за идни периоди.

Во корист на временските разграничувања се евидентираат и наплатените приходи кои се однесуваат за идните периоди, а за кои не било искажано соодветно побарување.

5.27. Политика за признавање на приходите и расходите

5.27.1. Дефиниција за приходи и расходи

Приходите ги опфаќаат приходите и добивките.

Приходите настануваат со вршење на редовните активности. Приходите од редовните активности се приходи од продажба на производи, стока и услуги, камати, дивиденди, авторски надомести, закупнини и др.

Добивките претставуваат други ставки кои ја задоволуваат дефиницијата на приходи и можат, но не мора да настанат со вршење на редовните активности. Добивките претставуваат раст на економската вредност и како такви не се разликуваат од приходите. Добивките опфаќаат добивки кои настануваат со отуѓување на нетековните средства, како и нереализираните добивки како што се добивки кои настануваат од ревалоризација на хартиите од вредност расположливи за продажба и добивки кои се резултат на зголемување на сметководствената вредност на нетековните средства. Добивките се прикажуваат во нето износ, откако ќе се намалат за соодветните расходи.

Расходите опфаќаат загуби и расходи кои настануваат како последица на редовните активности. Расходите кои настануваат како последица на редовната активност ги опфаќаат трошоци за продажба, амортизација и други деловни расходи.

Загубите претставуваат други ставки кои ја задоволуваат дефиницијата за расходи и можат, но не мораат да настанат како последица на редовните активности. Загубите претставуваат намалување на економската вредност и како такви не се во својата природа различни од останатите расходи.

Загубите опфаќаат на пример, загуби кои се последица на катастрофа, како што се пожар и поплава, како и загуби кои настануваат со отуѓување на нетековните средства. Дефиницијата за расходи, исто така, вклучува и нереализирани загуби, на пример оние кои настануваат од ефект на промена на девизните курсеви. Загубите обично се прикажуваат на нето основа без приходот кој е соодветен за нив.

5.27.2. Признавање на приходите

Приходите се мерат според објективната вредноста на примениот надомест или на побарувањето. Приходите се признаваат ако истовремено пораснат средствата или се намалат обврските.

Приходите од продажба на производи се признаваат ако:

- на купувачот му се пренесени сите ризици и користи од сопственоста над производите;
- друштвото не задржува, ниту трајно управување, ниту контрола над производите;
- износот на приходите може да се измери;
- е веројатно дека продадените производи ќе се наплатат;
- трошоците кои настанале или кои ќе настанат во врска со продажбата може со сигурност да се измерат.

Ако во моментот на настанувањето на настанот се процени дека наплатата не е извесна, приходите се одложуваат. За реализацијата од претходните пресметковни периоди и за онаа која во тековниот пресметковен период е пресметана во корист на приходите, се врши исправка на побарувањата на товар на трошоците.

За приходите што не се дефинирани со овој акт се применува Меѓународниот сметководствен стандард 18 и другите стандарди (односно Одделот 23 на МСФИ за МСЕ и другите оддели).

5.27.3. Признавање на расходите

Расходите се признаваат согласно Рамката за составување и презентирање на финансиските извештаи (МСФИ).

Во политиката за признавање на расходите, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските и е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапка на разумна алокација на пресметковните периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во Извештајот за финансиска состојба;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мора да бидат опфатени во финансиските извештаи.

5.27.4. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска од набавната, по сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Во текот на разгледуваниот период Друштвото нема трансакции кои преставуваат финансиски наеми, при што истото не се јавува ни како наемател ни како наемодавател на такви средства.

Наемите кај кои значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од страна на наемодавателот, се класифицирани како оперативни наеми.

Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во извештајот за сеопфатна добивка на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во извештајот за финансиската состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото не се јавува ни како корисник ни како давател на средства по основ на оперативен наем.

5.28. Принципи на консолидација

Финансиските извештаи на матичното друштво Економско Биро ДООЕЛ и на зависните правни субјекти: ФД Финансиски Кредитен Центар, ФД Еуро МК ДОО Скопје, Печатница 11^{-та} Октомври АД и Единаесет Трејд ДООЕЛ, Еуромац Хотели ДООЕЛ Скопје и БС Инженеринг ДОО Скопје се консолидираат во финансиските извештаи на Групацијата Економско Биро со примена на методот за потполна консолидација.

Методот на потполна консолидација се применува независно од процентот на учество на капитално зависните правни субјекти чии финансиски извештаи се консолидираат.

Малцинскиот интерес на капитално зависните правни субјекти како и нето резултатот се прикажуваат посебно во консолидираните финансиски извештаи.

Пропорционалната консолидација се применува за правните субјекти кои се во сопственост и под контрола и со кои заедно управуваат деловните партнери. Поединечните средства, обврски, приходи и расходи се консолидираат пропорционално според учеството во капиталот на заедничкиот правен субјект.

Вложувањето во поврзан правен субјект, за потребите на составување на консолидирани финансиски извештаи, сметководствено се прикажува со примена на методот на главнина.

5.29. Грешки од претходен период

Материјално значајна грешка која е откриена во тековниот период, а се однесува на претходен период и која при тоа има значително влијание врз финансиските извештаи на еден или повеќе претходни периоди со што претходните финансиски извештаи не можат да се сметаат за веродостојни, се смета за грешка од претходен период согласно на МСС 8 - Сметководствени политики, промена на сметководствените проценки и грешки (односно Одделот 10 на МСФИ за МСЕ).

Грешката од претходниот период се поправа, така што за износот на таа грешка се врши корекција на почетната состојба на пренесениот резултат, односно соодветната позиција во извештајот за финансиската состојба, доколку грешката е од таква природа да не влијае на резултатот.

Материјално безначајните грешки се признаваат како приход или расход за тековниот период. Материјалноста на грешките се проценува од случај до случај во моментот кога ќе се открие грешката.

5.30. Настани по датумот на извештајот за финансиската состојба

За ефектите од деловните случувања кои настануваат во периодот помеѓу издавање на извештајот за финансиската состојба и датумот кога се одобруваат финансиските извештаи и се во директна врска со состојбата на позициите кои постојат на датумот на издавање на извештајот за финансиската состојба, се врши корекција на претходно признатите износи во финансискиот извештај (на пример: наплатено побарување за кое претходно била извршена исправка).

За ефектите од деловните случувања кои настануваат во периодот помеѓу издавањето на извештајот за финансиската состојба и датумот кога се одобруваат финансиските извештаи а се однесуваат на околности кои не постоеле на датумот на издавањето на извештајот за финансиската состојба, во белешките кон финансиските извештаи се врши обелоденување на природата на случувањето и процена на неговиот финансиски ефект.

БЕЛЕШКА 6. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ

Сметководствените политики кои се утврдени со овој правилник се применуваат од период до период на конзистентна основа.

Сметководствената политика се менува доколку таа е условена со измена или донесување на нов МСС/МСФИ.

По исклучок од ставот 1 и 2 на оваа точка, промена на сметководствените политики може да се направи доброволно, ако се процени дека новата сметководствена политика води кон подобра презентација на случувањата и позициите во финансиските извештаи.

За промените во сметководствените политики одлучува Одборот на директори на Печатница 11-ти Октомври АД - Прилеп.

Новата сметководствена политика се применува ретроактивно кога тоа се бара со МСС/МСФИ како од секогаш да била во примена, освен кога износот за корекција не може прецизно да се утврди, во кој случај новата сметководствена политика се применува на перспективна основа.

Ефектот кој настанува од ретроактивна примена на новите сметководствени политики се признава како корекција на пренесениот резултат, во согласност со МСС 8 (односно Одделот 10 на МСФИ за МСЕ).

БЕЛЕШКА 7. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

За оние средства, обврски, приходи и расходи за кои во овој акт не се утврдени сметководствени политики ќе се применува основниот третман за нивно мерење утврден во соодветните МСФИ.

Овој акт се применува на финансиските извештаи кои се однесуваат на деловната година и на сите следни години.

БЕЛЕШКА 8. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

8.1. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политики за управување со нив се следните:

8.1.1. Ризик од промена на девизните курсеви

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можни флукуации на странските валути, чиј ефект е даден во табелите подолу.

8.1.2. Ризик од промена на цени

Друштвото не е изложено на ризик од промена на цени на вложувањата расположливи за продажба бидејќи истото нема евидентирано вложувања кои се расположливи за продажба.

8.1.3. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во можност да ги исполнат своите стасани обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед на фактот дека има голем број на купувачи во земјата и странство. Друштвото нема изградено некоја посебна политика со цел да управува или да го намали кредитниот ризик.

8.1.4. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека во текот на 2023 година, Друштвото не користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки може да се каже дека истото не е изложено на ваков вид на ризик.

8.1.5. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврски спрема своите доверители. Ваквиот вид на ризик се надминува со континуирано обезбедување на потребна готовина за сервисирање на своите пристигнати обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

8.1.6. Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесување на даночните извештаи за тековната година. Во тековната 2023 година не е вршена контрола од страна на даночните власти, додека во претходната 2022 година е вршена контрола при што со решение број 2809-01/00115 од 04.08.2022 година е утврдено дека Друштвото извршило неточно пресметување на ДДВ за даночниот период од 01.01.2019-31.12.2019 година за износ од 37 илјади денари. Дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не можат да се определат со разумна сигурност.

8.1.7. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачите, долгорочните финансиски вложувања, обврските кон добавувачите, обврските по кредити и нефинансиските средства за кои голем број на сметководствените политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност со рок максимум до една година од датумот на билансот на состојба.

8.2. Финансиски инструменти

8.2.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење од сопствени средства (акумулирана добивка и амортизација) и со користење на краткорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември тековна и претходна година е следна:

Долгорочна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Долгорочни обврски	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	12.117	7.570
Нето обврски	(12.117)	(7.570)
Вкупно капитал и резерви	157.994	157.691
% на долгорочна задолженост во однос на капиталот	(7,67%)	(4,80%)

Вкупна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вкупни обврски (краткорочни и долгорочни)	34.838	25.580
Вкупни средства	192.831	183.271
% на вкупна задолженост во однос на вкупните средства	18,07%	13,96%

8.2.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на девизните курсеви на странски валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во илјади денари е како што следи:

	Во илјади (000) МКД					
	Средства		Обврски		Салдо	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
ЕУР	4.219	1.966	2.188	3.820	2.031	(1.854)
УСД	-	-	-	-	-	-
Други	-	-	-	-	-	-

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на извештајот за финансиската состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните намалувања на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) МКД			
	Зголемување за 10%		Намалувања за 10%	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	203	(185)	(203)	185
УСД	-	-	-	-

Други	-	-	-	-
Нето ефект	203	(185)	(203)	185

8.2.3. Ризик од промена на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот на годините е како што следи:

Финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Некаматносни		
Парични средства	12.117	7.570
Побарувања од купувачи	34.276	30.952
Дадени аванси	-	-
Останати побарувања	23.879	23.298
Вложувања расположливи за продажба	-	-
Вкупно	70.272	61.820
Каматносни со променлива каматна стапка		
Парични средства на сметки	-	-
Дадени депозити во банки	-	-
Дадени заеми на поврзани друштва	-	-
Вкупно	-	-
Финансиски обврски		
Некаматносни		
Обврски кон добавувачи	32.894	23.694
Останати тековни обврски	1.943	1.886
Вкупно	34.837	25.580
Каматносни		
Обврски по кредити со променлива каматна стапка	-	-
Обврски по кредити со фиксна каматна стапка	-	-
Вкупно	-	-

8.2.4. Ризик од неликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители и кредитори. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември тековна и претходна година според нивната доспеаност.

	Недоспеани	Во илјади (000) денари						Вкупно
		2023 година						
	До 30 дена	До 60 дена	До 90 дена	До 120 дена	Над 120 дена	Над 3 години		
Парични средства	-	12.117	-	-	-	-	-	12.117
Побарувања од купувачи	13.948	4.808	2.340	1.168	690	4.390	6.933	34.276
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања по дадени заеми	21.000	-	-	-	-	-	-	21.000
Останати побарувања	-	-	-	-	-	2.879	-	2.879
Вкупно средства	34.948	16.985	2.340	1.168	690	7.269	6.933	70.272
Обврски спрема добавувачи во земјата	16.282	7.107	1.731	1.337	673	5.763	-	32.894
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по земи и кредити	369	-	-	-	-	-	-	369

Останати обврски	1.574	-	-	-	-	-	-	1.574
Вкупно обврски	18.225	7.107	1.731	1.337	673	5.763	-	34.837

	Во илјади (000) денари 2022 година							
	Недоспеани	До 30 дена	До 60 дена	До 90 дена	До 120 дена	Над 120 дена	Над 3 години	Вкупно
Парични средства	-	7.570	-	-	-	-	-	7.570
Побарувања од купувачи	15.073	3.409	2.109	614	1.615	1.393	6.737	30.952
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања по дадени заеми	21.000	-	-	-	-	-	-	21.000
Останати побарувања	5	2.293	-	-	-	-	-	2.298
Вкупно средства	36.078	13.272	2.109	614	1.615	1.393	6.737	61.820
Обврски спрема добавувачи во земјата	14.522	3.765	4.316	771	79	241	-	23.694
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по земи и кредити	738	-	-	-	-	-	-	738
Останати обврски	1.148	-	-	-	-	-	-	1.148
Вкупно обврски	16.408	3.765	4.316	771	79	241	-	25.580

БЕЛЕШКА 9. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Приходи од продажба	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	68.268	61.195
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	20.608	23.408
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство	13.396	25.203
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	1.308	2.649
Вкупно	103.580	112.453

БЕЛЕШКА 10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Останати приходи	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Приходи од вредносно усогласување на залихи	0	0
Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврските	959	1.035
Останати приходи од работењето	3.384	3.015
Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	-	69
Приходи од вложувања во неповрзани друштва	23	24
Вкупно	4.365	4.144

БЕЛЕШКА 11. ПРОМЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Промена на вредноста на залихи	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	4.012	2.829
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	4.972	4.012

Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	960	1.183
---	-----	-------

БЕЛЕШКА 12. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

Трошоци за сировини и материјали	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	56.454	64.490
Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)	214	167
Трошоци за енергија (за производство)	7.564	6.453
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	50	38
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство)	271	93
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	-	49
Вкупно	64.554	71.290

БЕЛЕШКА 13. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

Набавна вредност на продадени стоки	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	369	385
Вкупно	369	385

БЕЛЕШКА 14. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадоци	126	381
Вкупно	126	381

БЕЛЕШКА 15. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

Услуги со карактер на материјални трошоци	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Транспортни услуги	516	813
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	177	169
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	15.796	13.816
Услуги за одржување и заштита	2.608	1.923
Комунални услуги	728	499
Трошоци за истражување и развој	4	-
Останати услуги	4.679	7.057
Вкупно	24.508	24.277

БЕЛЕШКА 16. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Останати трошоци од работењето	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Трошоци за надомест и други примања на членови на Управен и Надзорен одбор, одбор на директори и управители	600	600
Трошоци за репрезентација	114	88
Трошоци за осигурување	223	198
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	166	223
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	140	152
Останати трошоци на работењето	17	30
Вкупно	1.261	1.291

БЕЛЕШКА 17. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Трошоци за вработени	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Останати трошоци за вработените	484	443
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	130	62
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	-	26
Плата и надоместоци на плата - бруто	15.107	13.540
Вкупно	15.722	14.071

БЕЛЕШКА 18. АМОРТИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

Амортизација на основни средства	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Трошоци за амортизација (за производство)	1.207	1.163
Вкупно	1.207	1.163

Амортизацијата во последните 3 години (2021, 2022 и 2023) се пресметува само на одделни видови на материјални средства. Поради фактот што во последните години значајно е намален обемот на работењето на Друштвото истото донесе посебна Одлука за пресметување на помала амортизација од онаа која е пропишана согласно номенклатурата за амортизација и според амортизационите стапки предвидени во сметководствените политики на Друштвото. Разликата во пресметаната амортизација за 2023 година со онаа која фактички треба да биди пресметана, најдобро може да се види од следниот преглед:

Вид на основно средство	Пресметана амортизација по завршна сметка 2023 година	Реална амортизација за 2023 година согласно сметководствените политики и амортизационите стапки	Во илјади (000) МКД
			Разлика помеѓу реалната и пресметаната амортизација
Градежни објекти	55	1.085	1.030
Постројки и опрема	837	8.492	7.655
Транспортни средства	314	900	586
Вкупно	1.207	10.477	9.270

БЕЛЕШКА 19. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ/ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства		
Вредносно усогласување	-	2
Вкупно	-	2

БЕЛЕШКА 20. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Останати расходи од работењето		
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	1	1.194
Расходи за дополнително одобрени попусти, рабат, рекламации и дадени примероци	768	1.376
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго	-	1.991
Останати расходи од работењето	4	2
Вкупно	773	4.564

БЕЛЕШКА 21. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Финансиски приходи		
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	14	45
Вкупно	14	45

БЕЛЕШКА 22. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Финансиски расходи		
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	-	0
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	97	67
Останати финансиски расходи	-	0
Вкупно	97	67

БЕЛЕШКА 23. ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Нето добивка/загуба		
Нето добивка/загуба	303	338
Вкупно	303	338

БЕЛЕШКА 24. ДАНОК НА ДОБИВКА

Согласно важечките законски прописи Друштвото пресметува данокот на добивка на остварената добивка во тековната година како и на непризнатите расходи и на помалку искажаните приходи. Но поради фактот што Друштвото е регистрирано како заштитно друштво истиот не го плаќа.

Пресметка на данок на добивка	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Финансиски резултат од БУ	338	305
Непризнати расходи за даночни цели	1.332	376
Даночна основа	1.670	681
Намалување на даночна основа	-	-
Даночна основа по намалување	1.670	681
Пресметан данок на добивка (10% x даночна основа)	167	68
Намалување на пресметаниот данок на добивка	-	-
Пресметан данок по намалување	167	68

БЕЛЕШКА 25. НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

Нето добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Нето добивка/загуба	303	338
Вкупно	303	338

БЕЛЕШКА 26. ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ГОДИНАТА

Вкупна сеопфатна добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вкупна сеопфатна добивка/загуба	303	338
Вкупно	303	338

БЕЛЕШКА 27. ОСНОВНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната добивка/загуба по акција се пресметува со делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката по оданочување за имателите на приоритетни акции доколку има такви), со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	Во МКД	
	2023	2022
Добивка/Загуба по оданочување	302.525	338.014
Добивка/Загуба за сопствениците	302.525	338.014
Добивка/Загуба која припаѓа на имателите на обични акции	-	-
Пондерираниот просечен број на обични акции во оптек	32.000	32.000
Основна добивка по акција (денари по акција)	9,45	10,56

БЕЛЕШКА 28. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во илјади (000) МКД

Вид на основно средство	Земјиште	Градежни објекти	Постројки и опрема	Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2023)	7.735	63.438	351.595	6.003	428.771
-директни зголемувања	-	3.303	4.625	41	7.969
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-	(1.179)	-	(1.179)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2023	7.735	66.741	355.040	6.044	435.560
Исправка на ОС на 01.01.2023		(34.184)	(311.186)	(2.639)	(348.008)
-амортизација		(55)	(837)	(314)	(1.207)
-расходи и отуѓувања		-	1.179	-	1.179
-ревалоризација		-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2023		(34.239)	(310.844)	(2.953)	(348.035)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2023	7.735	32.503	44.196	3.091	87.524

Вид на основно средство	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Во илјади (000) МКД	
				Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2022)	7.735	65.755	424.196	6.257	503.943
-директни зголемувања	-	-	-	-	-
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓувања	-	(2.317)	(72.602)	(254)	(75.172)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2022	7.735	63.438	351.595	6.003	428.771
Исправка на ОС на 01.01.2022		(36.268)	(383.159)	(2.590)	(422.017)
-амортизација		(232)	(628)	(303)	(1.163)
-расходи и отуѓувања		2.317	72.602	254	75.172
-ревалоризација		0	0	0	0
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2022		(34.184)	(311.186)	(2.639)	(348.008)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2022	7.735	29.254	40.409	3.364	80.762

БЕЛЕШКА 29. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Долгорочни финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Вложувања во подружница	789	789
Вложувања во удели	789	789
Вкупно	789	789

БЕЛЕШКА 30. ЗАЛИХИ

Залихи	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Залиха на сировини и материјали	26.701	33.777
Залиха на резервни делови	606	588
Залиха на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	201	195
Производство	3.099	2.139
Готови производи	1.873	1.873
Стоки	541	593
Вкупно	33.021	39.165

Залихата на готови производи е во вкупен износ од 1.873 илјади денари. Во овој износ 982 илјади денари се однесуваат на залихи од минати години за кои не е направена соодветна проценка заради нивно оштетување и истите не се водат по пониската од набавната односно од нето реализационата вредност согласно МСС 2 – Залихи.

БЕЛЕШКА 31. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

Краткорочни побарувања	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Побарувања од купувачи	34.276	30.952
Побарувања од купувачи во земјата	23.948	22.247
Побарувања од купувачи во странство	3.395	1.966
Спорни и сомнителни побарувања	6.933	6.738
Побарувања од државата	5	5
Данок на додадена вредност	-	-
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	5	5
Побарување од вработени	-	-
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања	-	-
Краткорочни финансиски средства	21.000	21.000
Краткорочни кредити и заеми во земјата	21.000	21.000
АВР	1.224	735
Останати однапред платени трошоци и пресметани приходи	1.224	735
Вкупно	56.506	52.692

Побарувањата од купувачите во 2023 година се во вкупен износ од 34.276 илјади денари од кои 23.948 илјади денари или 69,87% од вкупните побарувања се однесуваат на побарувања од купувачи во земјата а 3.395 илјади денари или 9,9% се однесуваат на побарувања од купувачи во странство. Друштвото има евидентирано спорни и сомнителни побарувања во вкупен износ од 6.933 илјади денари кои потекнуваат во периодот од 2006 – 2016 година. Поголем дел од овие побарувања се однесуваат на платени такси за изгубени тужбени побарувања, на нетужбени побарувања од комитенти кои се неликвидни, како и побарувања кои не можат да бидат наплатени ни во судска извршна постапка. За овие побарувања во вкупен износ од 6.933 илјади денари согласно одлуките од Одборот на директори не се направени соодветни исправки иако истите се ненаплатливи.

Краткорочните финансиски средства во тековната 2023 година се во износ од 21.000 илјади денари и се однесуваат на дадени позајмици на правни лица.

Останатите однапред пресметани трошоци во износ од 1.224 илјади денари се однесуваат на побарувања за платени придонеси од плати коишто треба да бидат рефундирани – вратени согласно одредбите од Законот за вработување на инвалидизирани лица, бидејќи друштвото Печатница 11^{ТМ} Октомври АД Прилеп е регистрирано како заштитно друштво.

За побарувањата од купувачите во земјата и странство постои аналитичка спецификација по комитенти а нивната рочност е прикажана во следната табела:

Побарувања од купувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Недоспеани	12.790	15.073
Од 0-30 дена	3.361	2.491
Од 31-60 дена	1.549	1.061
Од 61-90 дена	1.168	614
Од 91-120 дена	690	1.615
Над 120 дена	4.390	1.393
Над 3 години	-	-
Останати	-	-
Вкупно	23.948	22.247

Побарувања од купувачи во странство	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Недоспеани	1.158	-
Од 0-30 дена	1.447	918
Од 31-60 дена	791	1.048
Од 61-90 дена	-	-
Од 91-120 дена	-	-
Над 120 дена	-	-
Вкупно	3.396	1.966

БЕЛЕШКА 32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Парични средства и парични еквиваленти	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Парични средства на трансакциски сметки во денари	11.294	7.541
Трансакциска сметка Комерцијална банка	3.465	3.625
Трансакциска сметка Стопанска банка	6.725	2.958
Трансакциска сметка Тутунска банка	1.104	959
Трансакциска сметка преодна сметка-Чекови	-	-
Дневен промет	-	-
Парични средства во благајна	0	9
Парични средства во благајна	0	9
Девизни сметки	803	(0)
Девизна сметка Тутунска банка ЕУР	803	0
Девизна сметка Тутунска банка УСД	0	(0)
Парични средства во благајна во странска валута	20	20
Главна девизна благајна EUR	20	20
Вкупно	12.117	7.570

Од извештајот за паричните текови даден во финансиските извештаи на страна 7, може да се види дека Друштвото има:

Паричен тек	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Паричен тек од оперативни активности	12.516	(8.228)
Паричен тек од инвестициски активности	(7.969)	1.050
Паричен тек од финансиски активности	-	-

Нето пораст/намалување на готовината:	4.547	(7.178)
--	--------------	----------------

БЕЛЕШКА 33. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ

Главнина и резерви	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Основна главнина запишан и уплатен капитал	98.909	98.909
Сопствени акции и удели	(509)	(509)
Ревалоризациска резерва	12.456	12.456
Резерви	43.434	43.434
Задржана (акумулирана) добивка од претходни години	3.401	3.063
Добивка од тековната година	303	338
Вкупно	157.994	157.691

Структурата на капиталот според акционерската книга издадена од Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2023 година е следната:

Ред. број	Акционери	Број на обични акции	Вредност на 1 акција 50 ЕУР	% на учество во основната главнина
1	Друштво за Економски консалтинг услуги и трговија Економско биро ДОО Скопје	21.328	1.066.400	66,65%
2	Други акционери	10.672	533.600	33,35%
	Вкупно:	32.000	1.600.000	100,00%

Вкупниот број на акции на Печатница 11-ти Октомври АД Прилеп е 32.000 акции со номинална вредност на една акција од 50 ЕУР. Бројот на иматели е 38.

Извештајот за промените во главнината и резервите е прикажан во финансиските извештаи на страна 6.

БЕЛЕШКА 34. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Тековни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Обврски спрема добавувачи	32.894	23.694
Обврски спрема добавувачи во земјата	30.706	19.874
Обврски спрема добавувачи од странство	2.188	3.820
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	428	313
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	428	313
Обврски спрема вработени	1.146	835
Обврски за плата и надоместоци на плата	985	721
Останати обврски спрема вработените врз основа на колективни договори	-	-
Останати обврски спрема вработените	161	114
Обврски по заеми и кредити	369	738
Краткорочни кредити и заеми во земјата	369	738
Останати краткорочни обврски	-	-
Обврски за надомест и други примања на членови на Управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	-	-
Пасивни временски разграничувања	-	-
Одложено признавање на приходи врз основа на државни поддршки	-	-
Вкупно	34.838	25.580

Обврските спрема добавувачи во тековната 2023 година се во вкупен износ од 32.894 илјади денари, од кои 30.706 илјади денари се однесуваат на обврски спрема добавувачи во земјата, додека 2.188 илјади денари на обврски спрема добавувачи во странство. Овие обврски се сврстени по рочност и тоа:

Обврски спрема добавувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Недоспеани	14.087	10.702
Од 0-30 дена	7.107	3.765
Од 31-60 дена	1.731	4.316
Од 61-90 дена	1.337	771
Од 91-120 дена	673	79
Над 120 дена	5.770	241
Вкупно	30.706	19.874

Обврски спрема добавувачи во странство	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Недоспеани	2.195	3.820
Од 0-30 дена	-	-
Од 31-60 дена	-	-
Од 61-90 дена	-	-
Од 91-120 дена	-	-
Над 120 дена	(7)	-
Вкупно	2.188	3.820

БЕЛЕШКА 35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

35.1. Дадени хипотеки на свој имот

Друштвото нема дадено хипотека на својот имот.

35.2. Судски спорови

Во тековната 2023 година Друштвото нема судски спорови.

35.3. Гаранции

Во тековната 2023 година Друштвото не користи банкарски гаранции.

БЕЛЕШКА 36. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Печатница 11^{-ти} Октомври АД Прилеп има трансакции со поврзани страни и тоа со Економско Биро ДООЕЛ Скопје, друштво, кое е доминантен сопственик во Печатница 11^{-ти} Октомври АД Прилеп и со Единаесет Трејд ДООЕЛ Прилеп кое е 100% во сопственост на Печатницата. Сите трансакции со поврзаните субјекти произлегуваат од меѓусебното работење и нивната вредност и условите се взаемно договорени. Во табелата што следува се дадени податоци за обемот и состојбите на трансакциите со поврзаните субјекти на и за годините што завршуваат на 31 декември тековна и претходна година.

Обврски спрема поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Обврски спрема Економско Биро ДООЕЛ Скопје	8.992	4.150
Обврски спрема Единаесет Трејд ДООЕЛ Прилеп	2.747	2.673

Вкупно	11.739	4.150
--------	--------	-------

Трошоци за услуги спрема поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2023	2022
Трошоци за услуги од Единаесет Трејд ДООЕЛ Прилеп	15.796	13.387
Трошоци за услуги од Економско Биро ДООЕЛ Скопје	4.260	6.102
Вкупно	20.056	19.489

БЕЛЕШКА 37. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По датумот на составување на извештајот за финансиската состојба не се случиле материјално значајни настани кои треба да бидат обелоденети во оваа белешка.

За целосно согледување на последователните настани се приложува бруто биланс заклучно со 31.03.2024 година.

За Печатница 11 Октомври АД Прилеп

генерален извршен директор

Борис Стојменов

Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето во согласност со одредбите од ЗТД

Во согласност со член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат Друштвата вклучува Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Годишната сметка и финансиските извештаи кои се однесуваат на иста деловна година и кои се подготвени во согласност со одредбите на Законот и прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Во согласност со член 477 став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи е должен по завршување на секоја деловна година да изготви и Извештај за работењето на Друштвото за претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Во согласност со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка, истата се состои од Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Разлики во начинот на презентирање на ставките во обрасците на Годишната сметка и ставките во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за водење на сметководство не се појавуваат.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работењето се дадени во Додатоците 2 и 3.

Генералниот извршен директор го изготвил и потпишал годишниот извештај за работењето.

Печатница 11 Октомври АД Прилеп

Генерален извршен директор

Борис Стојменов

Годишна сметка

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04015223

Целосно име: Заштитно друштво Печатница 11 ОКТОМВРИ акционерско

друштво Прилеп

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	88.313.863,00			81.551.915,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	87.524.383,00			80.762.435,00
10	-- Недвижности (011+012)	40.237.378,00			36.989.332,00
11	-- Земјиште	7.734.866,00			7.734.866,00
12	-- Градежни објекти	32.502.512,00			29.254.466,00
13	-- Постројки и опрема	44.196.360,00			40.409.041,00
14	-- Транспортни средства	3.090.645,00			3.364.062,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	789.480,00			789.480,00
22	-- Вложувања во подружници	789.480,00			789.480,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	103.293.079,00			100.984.242,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	33.021.146,00			39.164.504,00
38	-- Залихи на суровини и материјали	26.701.070,00			33.777.147,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	807.126,00			782.819,00
40	-- Залихи на недовршени производи и полупроизводи	3.099.306,00			2.138.704,00
41	-- Залихи на готови производи	1.872.848,00			1.873.168,00
42	-- Залихи на трговски стоки	540.796,00			592.666,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	37.154.613,00			33.249.384,00
47	-- Побарувања од купувачи	34.276.055,00			30.951.598,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	2.878.558,00			2.297.786,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	21.000.000,00			21.000.000,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	21.000.000,00			21.000.000,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	12.117.320,00			7.570.354,00
60	-- Парични средства	12.117.320,00			7.570.354,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	1.224.326,00			734.651,00

63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	192.831.268,00		183.270.808,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	157.993.688,00		157.691.163,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	98.908.607,00		98.908.607,00
68	-- III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	508.607,00		508.607,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	12.455.720,00		12.455.720,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	43.434.069,00		43.434.069,00
74	-- Останати резерви	43.434.069,00		43.434.069,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	3.401.374,00		3.063.360,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	302.525,00		338.014,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	34.837.580,00		25.579.645,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	34.837.580,00		25.579.645,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	32.894.217,00		23.693.838,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	427.900,00		313.031,00
100	-- Обврски кон вработените	1.146.463,00		834.776,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	369.000,00		738.000,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	192.831.268,00		183.270.808,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	107.945.490,00			116.598.918,00
202	-- Приходи од продажба	103.580.238,00			112.453.431,00
203	-- Останати приходи	4.365.252,00			4.145.487,00
204	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	4.011.872,00			2.828.521,00
205	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	4.972.154,00			4.011.872,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	108.520.108,00			117.422.027,00
208	-- Трошоци за суровини и други материјали	64.553.575,00			71.289.850,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	369.297,00			385.032,00
210	-- Набавна вредност на продадените материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	126.275,00			381.140,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	24.508.009,00			24.276.836,00
212	-- Останати трошоци од работењето	1.260.621,00			1.290.726,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	15.722.161,00			14.071.297,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	9.385.216,00			8.265.277,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	771.267,00			642.658,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	4.950.845,00			4.632.405,00
217	-- Останати трошоци за вработените	614.833,00			530.957,00

218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	1.206.663,00		1.163.056,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	105,00		1.795,00
222	-- Останати расходи од работењето	773.402,00		4.562.295,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	13.719,00		44.956,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	13.719,00		44.956,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	96.858,00		67.184,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва			102,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	96.858,00		66.981,00
243	-- Останати финансиски расходи			101,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	302.525,00		338.014,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	302.525,00		338.014,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	302.525,00		338.014,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	29,00		31,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
269	-- Добивка за годината	302.525,00		338.014,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	302.525,00		338.014,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
609	-- Земјишта	7.734.866,00			7.734.866,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	32.502.512,00			29.254.466,00
615	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 013 од БС)	44.196.360,00			40.409.041,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 од БС)	21.000.000,00			21.000.000,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	34.276.055,00			30.951.598,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)	98.908.607,00			98.908.607,00

634	-- Обврски по заеми и кредити земени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 086+АОП 087+АОП 088+АОП 089+АОП 090+АОП 096+АОП 104+АОП 107 ОД БС)	369.000,00		738.000,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 ОД БС)	32.894.217,00		23.693.838,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	90.184.313,00		87.250.881,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	13.395.926,00		25.202.550,00
654	-- Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	6,00		5,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	154.039,00		260.878,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	108.390,00		35.799,00
662	-- Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)			140.064,00
664	-- Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	4.116.535,00		3.753.696,00
667	-- Расходи на продадени производи и услуги	108.121.394,00		115.539.689,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	56.311.013,00		64.489.893,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	2.174.111,00		1.508.474,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	21.628,00		12.182,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	76.964,00		29.807,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	36.652,00		30.423,00
675	-- Вода (< или = АОП 208 од БУ)	97.009,00		62.350,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	4.854.291,00		4.441.392,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	586.031,00		541.591,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	329.358,00		92.806,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)			48.705,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	111.954,00		127.500,00
681	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	397.320,00		685.147,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	5.549,00		9.601,00
684	-- Надворешни услуги за изработка на производи (вон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	15.421.674,00		13.464.864,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	483.343,00		441.967,00

698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	130.490,00			61.890,00
703	-- Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	21.358,00			14.692,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	600.000,00			600.000,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	92.996,00			73.759,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	223.292,00			197.548,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	166.305,00			222.832,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	139.872,00			152.245,00
715	-- Надоместоци за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	374.105,00			351.380,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	16.798,00			29.650,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	772.694,00			1.991.478,00
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	29,00			31,00
723	-- Просечен број на вработени во седиштето на субјектот врз основа на состојбата на крајот на месецот	29,00			31,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2123	- 18.12 - Друго печатење	107.959.209,00			

Потпишано од:

Packa Milevska

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2, OID.
2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за работењето

ИЗВЕШТАЈ

**Од Одборот на директори на ЗД Печатница 11 Октомври
АД Прилеп**

за работењето на Друштвото

во периодот од 01.01.2023 година до 31.12.2023 година

Април, 2024 година

1. **ВОВЕД**

Печатница 11 Октомври АД Прилеп, е заведена во Централниот регистер, според Решение со датум на упис 20.02.2006 година, со што податоците од трговскиот регистер во Основен суд Битола се преземени од ЦРМ Прилеп со што основните акти на Друштвото се усогласени со Законот за трговски друштва.

Со Решение бр.30520110004334 донесено од Централен Регистер на Република Македонија на 17.05.2011 година е извршена промена во називот на фирмата, истата се стекнува со статус на заштитно друштво сметано од 28.04.2011 година.

ЗД Печатница 11 Октомври АД Прилеп, ЕМБС 04015223 се бави со печатење односно графичка дејност – друго печатење, утврдена со НКД 18.12.

ЗД Печатница 11 Октомври АД Прилеп во целост го има имплементирано Систем за управување со квалитет ISO 9001:2008 во сите процеси на своето работење, Систем за животна средина ISO 14001:2015, Систем за управување со здравје и безбедност при работа (OHSAS 18001) .

Сметководствената вредност на капиталот и резервите на претпријатието е ЕУР 2.322.000.00.

Номиналната вредност на акциите на претпријатието е ЕУР 1.600.000.00 , претставена во 32.000 акции.

2. **ПРЕГЛЕД НА ЕКОНОМСКО ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ ВО 2023 ГОДИНА**

ОСНОВА ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

ЗД Печатница 11 Октомври АД финансиските извештаи ги подготвува врз темелите на веродостојна документација во согласност со законските прописи и сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија, нормативните акти и усвоената сметководствена политика и практика на друштвото.

Во финансиските извештаи се прикажани средствата, обврските и

капиталот произлезени од работењето на Друштвото.

Согласно законските прописи , ЗД Печатница 11 Октомври АД уште од 1998 година, кога ги усогласи основните акти на друштвото со Законот за трговски друштва, редовно секоја година , повикува независни ревизори да извршат ревизија на изготвувањето и презентирањето на финансиските извештаи .

Одобрените и прифатените сметководствени политики, менаџментот на фирмата конзистентно ги применува од пресметковен во пресметковен период, така да финансиските извештаи веродостојно, чесно и вистинито ги прикажуваат средствата, обврските, капиталот, приходите и расходите .

ОСНОВНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Пресметките односно годишниот извештај за финансиското работење на друштвото се во прилог на овој извештај.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА		
на ЗД Печатница 11 ОКТОМВРИ АД Прилеп		
за годината завршена на 31 декември 2023 година		
	31 декември 2023	31 декември 2022
	во (000) МКД	во (000) МКД
СРЕДСТВА		
Нетековни средства		
Нематеријални средства	-	-
Материјални средства	87.524	80.762
Вложувања во недвижности	-	-
Долгорочни финансиски средства	789	789
Вкупно нетековни средства	88.314	81.552
Тековни средства		
Залихи	33.021	39.165
Побарувања од поврзани друштва	-	-
Побарувања од купувачи	34.276	30.952
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-
Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акциза и за останати давачки кон државата (претплати)	2.879	2.298
Побарувања од вработените	-	-
Останати краткорочни побарувања	-	-
Краткорочни финансиски средства	21.000	21.000
Парични средства и парични еквиваленти	12.117	7.570
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи (АВР)	1.224	735
Вкупно тековни средства	104.517	101.719
ВКУПНО СРЕДСТВА	192.831	183.271
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ		

Главнина и резерви		
Основна главнина	98.909	98.909
Сопствени акции	(509)	(509)
Ревалоризациска резерва	12.456	12.456
Резерви	43.434	43.434
Акумулирана добивка	3.401	3.063
Пренесена загуба (-)	-	-
Добивка/Загуба за деловната година	303	338
Вкупно главнина и резерви	157.994	157.691
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	-	-
Долгорочни обврски	-	-
Одложени даночни обврски	-	-
Тековни обврски		
Обврски спрема поврзани друштва	-	-
Обврски спрема добавувачи	32.894	23.694
Обврски за аванси, депозити и кауции		
Обврски за даноци и придонеси на плата и надомести на плата	428	313
Обврски кон вработените	1.146	835
Тековни даночни обврски	-	-
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Обврски по заеми и кредити	369	738
Обврски по основ на учество во резултатот	-	-
Останати финансиски обврски	-	-
Останати краткорочни обврски	-	-
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди	-	-
Вкупно тековни обврски	34.838	25.580
Вкупно обврски	34.838	25.580
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ	192.831	183.271

ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА И ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА			
на ЗД Печатница 11 ОКТОМВРИ АД Прилеп			
за годината завршена на 31 декември 2023 година			
		31 декември 2023	31 декември 2022
		во (000) МКД	во (000) МКД
Приходи од работењето		107.945	116.599
Приходи од продажба		103.580	112.453
Останати приходи		4.365	4.145
Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство		960	1.183
Капитализирано сопствено производство и услуги		-	-
Расходи од работењето		108.520	117.422

Трошоци за суровини и други материјали		64.554	71.290
Набавна вредност на продадени стоки		369	385
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми		126	381
Услуги со карактер на материјални трошоци		24.508	24.277
Останати трошоци од работењето		1.261	1.291
Трошоци за вработените		15.722	14.071
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства		1.207	1.163
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни и тековни средства		0	2
Резервирања за трошоци и ризици		-	-
Останати расходи од работењето		773	4.562
Финансиски приходи		14	45
Финансиски раходи		97	67
Удел во загубата/добивката на придружените друштва		-	-
Добивка/Загуба од редовното работење		303	338
Нето добивка/загуба од прекинати работења		-	-
Добивка/Загуба пред оданочување		303	338
Данок на добивка			
Одложени даночни приходи/расходи		-	-
Нето добивка/загуба за деловната година		303	338
Останата сеопфатна добивка		-	-
Останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка (загуба) за годината		303	338
Сеопфатна добивка (загуба) којашто им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво		-	-
Сеопфатна добивка (загуба) којашто им припаѓа на неконтролираното учество		-	-

2.2. ПОЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ ПРИМЕНЕТИ ПРИ ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИКСИ ИЗВЕШТАИ

2.2.1 Приходи од продажба на производи и услуги

Приходите од продажба на производи и услуги се признаваат со самата испорака и фактурирање на производите, кои претходно

поминале низ контрола за квалитет и квантитет.

Цените на производите и услугите се под влијание на силна можна конкуренција и слободно се формираат на пазарот.

Вкупните приходи остварени од работењето во 2023

година изнесуваат :

- Приходи од продажба на готов производ во земјата.... 88.044.236,00
- Приходи од готов производ во странство.....13.395.926,00
- Приходи од стоки на големо.....806.057,00
- Приходи од материјали.....163.744,00
- Приходи од отпадоци.....1.143.973,00
- Приходи од благајна 26.303,00
- Останати приходи 4.378.971,00

Вкупно: 107.959.209,00

2.2.2. Материјални средства

Материјалните средства се евидентираат по набавна вредност, додека издатоците направени за дел од материјалните средства се евидентираат т.е. се капитализираат во основното средство.

Во 2023 г. имаме зголемување на набавната вредност на основните средства и тоа:

- Машина за пластифицирање на ролни набавена со набавна вредност од 1.494.240,00
- Машина за двослоен микровал набавена во вредност од 2.965.370,00
- Лап топ 1 пар.набавен од Анхоч Скопје со набавна вредност од 60.933,00
- Персонални компјутери 3 пар. и 4 монитори набавени од ИТД Дистрибуција Скопје со набавна вредност од 104.180,00

Во 2023 год. имавме зголемување и на набавната вредност на транспортните средства за 3 рачни виљушкари набавени од Интер Плац Скопје со вредност од 40.719,00.

Во 2023 год. имавме зголемување на набавната вредност и на градежните објекти за препокривање на покривот од производната хала и таа инвестиција не чинеше 3.303.170,00 ден.

2.2.3. Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите од домашен и странски пазар и останатите побарувања се водат по номинална вредност.

Ненаплатените побарувања и евентуалното задолжување на купувачите со затезна камата, за ненаплатените побарувања или поради доцнење на купувачот со плаќање, се базираат исклучиво на проценката од страна на менаџментот за можноста за нивна наплата.

Друштвото деловната 2023 година ја заврши со следните побарувања:

Побарувања од купувачите во земјата	23.948.242,00
Побарувања од купувачите во странство	3.395.249,00
Спорни и сомнителни побарувања	6.932.564,00
Побарувања од државата по основ на придонеси	1.224.326,00
Побарувања по основ на заеми	21.000.000,00
Побарување по основ на ДДВ	2.873.299,00

2.2.4. Обврски спрема добавувачите

Обврските спрема добавувачите, домашни и странски, книговодствено се евидентираат според номиналната вредност, истите на крајот од 2023 година изнесуваат:

- Обврски спрема добавувачите во земјата.....	30.706.480,00
- Обврски спрема добавувачите во странство.....	2.187.737,00

2.2.5. Обврски за кредити и други позајмици

Обврските за кредити се евидентираат според нето примените средства. Бидејќи истите тековно се сервисираат и плаќаат во предвидениот рок на крајот од 2023 година, обврските по краткорочни се 369.000,00 од Развојна Банка на Македонија

2.2.6. Обврски за даноци

Даноците се пресметуваат и плаќаат согласно законските прописи во Република Македонија, сите даноци се плаќаат во рок, согласно пропишаната даночна стапка. На крајот од 2023 година друштвото нема обврска за плаќање персонален данок

Друштвото деловната година за 2023 ја заврши со добивка која изнесува **302.525,00** ден.

3. ПОЛИТИКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ

Во деловната 2023 година друштвото работеше во тешки економски услови, предизвикани пред се од зголемената конкуренција на пазарот како и намалената куповна моќ на нашите купувачи.

Во однос на ликвидноста сакаме да напоменеме дека навремено се измируваат сите обврски кон добавувачите, државата и вработените во друштвото.

6. ИЗВЕШТАЈ ОД ГЕНЕРАЛНИОТ ИЗВРШЕН ДИРЕКТОР

Одборот на директори е спој од луѓе и искусни стручњаци во своите области, составен од едно лице извршен член и две лица не извршни членови.

Главната одговорност, а со тоа и ингеренциите се во рацете на извршниот генерален директор и раководителот на производство. Воспоставувањето на стратегиите за работа и остварувањето на истите е наша одговорност, но исто така секој од тимот кој раководи со одреден процес во рамките на ингеренциите, одговара за успешноста на процесот со кој раководи. Раководењето е во насока на исполнување на стратешките цели на друштвото. Сите од раководниот тим се свесни за одговорностите и ситуацијата во која се наоѓаме и секој од нив ќе допринесе максимално за остварување на планираните активности. Раководниот тим, а со тоа и сите вработени даваат максимум секој на своите работни задачи, за да створиме една компанија која ќе работи координирано, квалитетно, одговорно, ефикасно и со најмали можни компликации.

Човечките ресурси се нешто на што посветуваме особено внимание и во моментов повеќе млади луѓе работат во просториите на нашата компанија со цел да се едуцираат и да стекнат неопходно искуство за во иднина менаџираат со процеси или настани. Нивната селекција е ригорозна односно прво со разгледување на испратените документи, потоа непосредно интервју и потоа пробна работа и секој кој ќе ги помине овие фази склучува договор за работа на одреден период во кој мора

да покаже резултати соодветни на очекувањата. Во текот на работата се посветува вниманис на доусоврпувањето на ссокој член на тимот кој работи. Напредувањето е според покажаните резултати со што е можно повеќе објективност на успешноста.

Прилеп, 16.04.2024

ЗД Печатница 11 Октомври АД
Генерален извршен директор
Борис Стојменов

